

Δελτίο Τύπου

Ένας αιώνας φως

Ο εξηλεκτρισμός αποτελεί ένα καθοριστικό ορόσημο για την ιστορία του νησιού και την πορεία του προς τον εκσυγχρονισμό. Το ρεύμα ξεκινά από την Παλαιά Ηλεκτρική Ηρακλείου, διακλαδίζεται μέσα στην πόλη και λίγο αργότερα οδηγείται στην κρητική επαρχία. Ο ηλεκτρισμός θα αλλάξει για πάντα το τοπίο διαμορφώνοντας εκ νέου την πραγματικότητα.

Αν και το ηλεκτρικό εργοστάσιο φαίνεται να ήταν για καιρό στις επιδιώξεις του Δήμου Ηρακλείου, τελικά η ηλεκτροδότηση της πόλης θα ολοκληρωθεί στα τέλη του 1925¹ ή κατά άλλους το Ηράκλειο θα ηλεκτροδοτηθεί στις 25 Δεκεμβρίου 1925².

Το **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης** γιορτάζει έναν αιώνα φωτός και σας καλεί να πάρετε μέρος στις δράσεις του, με ελεύθερη είσοδο για το κοινό!

Αναλυτικά οι δράσεις:

Δράση 1^η

«Φως από τους φάρους του Σύμπαντος», Δρ. Γιάννης Αντωνιάδης, κύριος ερευνητής του Ινστιτούτου Αστροφυσικής ΙΤΕ

Πότε: Τρίτη 16 Δεκεμβρίου 2025, 19:00

Που: Αίθουσα εκδηλώσεων Κέντρου Επιστήμης & Πολιτισμού ΙΤΕ, Ζωγράφου & Αβέρωφ, Ηράκλειο

Ένα ταξίδι στο Σύμπαν μάς περιμένει στο Ηράκλειο! Ο αστροφυσικός Δρ. Ιωάννης Αντωνιάδης θα μας μιλήσει για το «Φως από τους φάρους του Σύμπαντος», μια συναρπαστική περιήγηση στους παλμούς των άστρων νετρονίων που λειτουργούν σαν κοσμικοί φάροι. Με επιστημονικά τεκμηριωμένα παραδείγματα, θα ανακαλύψουμε πώς το φως αποκαλύπτει μυστικά του ουρανού και μας φέρνει πιο

¹ Κυπριωτάκης Δ. Δίκτυα, δημόσια έργα και υποδομές στην ανατολική Κρήτη από τα τέλη του 18ου αιώνα μέχρι και τον Μεσοπόλεμο [διδακτορική διατριβή]. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, 2023. / Κυπριωτάκης Δ. Seeking progress: the electrification of the city of Heraklion in the interwar period (1910–1940). Journal of Energy History. Υπό έκδοση.

² Μουδατσάκης Χ., 2016. Η βιομηχανική & βιοτεχνική κληρονομιά της Ανατολικής Κρήτης, από το τέλος της τουρκοκρατίας έως την αποβιομηχάνιση. Ερευνητική εργασία. Χανιά: Πολυτεχνείο Κρήτης, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Διαθέσιμο: <https://doi.org/10.26233/heallink.tuc.65111>, σελ. 30 και Σάββας, Δ., 2010. Λες και ήταν χθες! Μνήμες από το παλιό Ηράκλειο. Εκδόσεις Βικελαία Βιβλιοθήκη, σελ. 249

κοντά σε ακραίες συνθήκες της φύσης. Μια ομιλία για όλους όσοι αγαπούν την επιστήμη, την περιπέτεια και τη «μαγεία» του νυχτερινού ουρανού!

Η εκδήλωση θα καλυφθεί και με zoom meeting από το ινστιτούτο Αστροφυσικής.

[Πατήστε εδώ για να μεταβείτε στο zoom meeting](#) (κωδικός: 429569)

Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Αστροφυσικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας

Δράση 2^η

Το Μέσα Φως, ταινία του Σταύρου Ψυλλάκη

Πότε: Πέμπτη 18 Δεκεμβρίου 2025, 19:00

Που: Αίθουσα Πολυμέσων, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Θα απευθύνουν χαιρετισμό: Γ. Τσιαούσης, Διευθυντής Μουσείου Ιατρικής και καθηγητής Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης και ο Γ. Μαρκάκης, Διευθυντής Μουσείου παραδοσιακής ζωής Κρήτης «ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ»

«Μέσα φως»: Προβολή ντοκιμαντέρ του Σταύρου Ψυλλάκη. Ο Γιώργης Μαρκάκης, 86 χρονών, οφθαλμίατρος και ιδρυτής του μουσείου ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ στη Χερσόνησο Κρήτης, μας ξεναγεί στην κιβωτό των αναμνήσεών του, σε όσα «τρύγησε με τα μάτια του και τα χείλη κλείσει εντός του». Θυμάται, τον παππού Μηλιωτογιάννη, «τον πρώτο και μεγαλύτερο ίσως δάσκαλο της ζωής του», και την αυλή του πατρικού στη Σητεία, εκεί όπου γνώρισε «τη στενή σχέση ζωής και θανάτου, του θρήνου και του πανηγυριού». Μιλά για το φως, το μάτι, αλλά και το δάκρυ που «είναι αγίασμα της ψυχής» και μας ξεναγεί στον τόπο της δημιουργικής του πνοής, το Μουσείο ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ, εκεί όπου η λαογραφία «μιλάει στην καρδιά και στη συνείδηση των ανθρώπων». Σπαράγματα εμπειριών και αναμνήσεων, που καταλήγουν στην άποψή του για την ευτυχία: «το κάθε πράγμα στον κόσμο ετούτο αξίζει τόσο, όσο το αγάπησες».

Σε συνεργασία με το Μουσείο παραδοσιακής ζωής Κρήτης «ΛΥΧΝΟΣΤΑΤΗΣ»

Δράση 3^η

100 χρόνια ηλεκτρισμός, 1925-2025

από την Παλιά Ηλεκτρική στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Πότε: Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 2025, 11:00 - 21:00

Που: Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Η Περιφέρεια Κρήτης και ο Σύλλογος Φίλοι του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας γιορτάζουν την επέτειο των 100 χρόνων από τον εξηλεκτισμό της πόλης του Ηρακλείου στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης!

11:00-13:00

Φως και ηλεκτρισμός, απευθύνεται σε παιδιά άνω των 8 ετών

Ελάτε να ανακαλύψουμε τον μαγευτικό κόσμο του ηλεκτρισμού και του φωτός μέσα από απλά και ενδιαφέροντα πειράματα.

Διάρκεια 40 λεπτά

11:00-14:00

Φωτεινές χριστουγεννιάτικες κατασκευές για όλους στον Ερευνότοπο!

12:00-14:00

«Βλέπω τον κόσμο μ' άλλο μάτι»: Εργαστήριο για ενήλικες, οικογένειες και παιδιά.

Όλα τα ζώα δεν βλέπουν με τον ίδιο τρόπο. Άλλα βλέπουν χρώματα, άλλα μόνο τις αποχρώσεις του γκρι, κι άλλα μόνο αν υπάρχει φως ή όχι. Άλλα βλέπουν στο υπεριώδες ή στο υπέρυθρο φάσμα φωτός, τα οποία ο άνθρωπος δεν αντιλαμβάνεται. Άλλα βλέπουν το πολωμένο φως κι άλλα όχι. Ανάλογα με το είδος του ζώου και την κατασκευή του οπτικού του συστήματος κάθε ένα αντιδρά αλλιώς στο φως. Σε συνεργασία με τα Ευρωπαϊκά προγράμματα [TETTRIs](#) και [DXHub](#).

16:00-17:00

Ένα δώρο για τον καθένα, μια ιστορία για το φως μέσα μας

Δράση για παιδιά ηλικίας 3 έως 10 ετών με συνοδό

Πόσα δώρα μπορεί να φτιάξει κανείς με ένα ρολό κόκκινο, ζεστό και λίγο μαγικό ύφασμα; Δώρα για μικρούς και μεγάλους, δώρα για γνωστούς και αγνώστους, για αγαπημένους, μα και γι' αυτούς που ψάχνουν την αγάπη. Μια ζεστή και τρυφερή ιστορία που μιλάει για την αξία του δώρου, την αξία της καλοσύνης και του φωτός που κρύβεται μέσα μας!

Επί σκηνής: Ιωάννα Σταμούλη, Τατιάνα Ζακολίκου και η γιαγιά «Καλλιόπη»

Πριν την έναρξη θα γίνουν λεκτικά παιχνίδια με τα παιδιά και γρήγορη εκμάθηση του κεντρικού τραγουδιού του παραμυθιού, με τη συνοδεία μουσικών οργάνων επί σκηνής!

17:00-18:00

«Κάθε ζώο βλέπει τον κόσμο με τα δικά του μάτια», απευθύνεται σε εφήβους και ενήλικες

Πώς βλέπουμε εμείς και πως τα άλλα ζώα; Πώς μπορείς να δεις του σκορπιούς στο σκοτάδι; Μια βόλτα στα διοράματα του μουσείου ίσως μας κάνει να δούμε τον κόσμο με άλλο μάτι.

Διάρκεια 30 λεπτά

19:00-20:30

Μουσική unplugged:

Αντώνης Φραγκάκης (λύρα, τραγούδι), Σωτήρης Αλεξάκης (κιθάρα, τραγούδι), Αλέκος Φανουράκης (λαούτο, τραγούδι), Γιάννης Χαρκούτσης (κρουστά, τραγούδι) και Δημήτρης Χαρκούτσης (κρουστά)

Ηλεκτρικές ομιλίες:

«Αναζητώντας την πρόοδο: οι προσπάθειες για τον εξηλεκτρισμό της πόλης του Ηρακλείου κατά τη περίοδο 1910-1940», Δημήτρης Κυπριωτάκης, Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, Μεταδιδακτορικός ερευνητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

«Υπήρχε τραίνο στο Ηράκλειο; Ο βιομηχανικός σιδηρόδρομος στις δεκαετίες του 1920-1930» Ευάγγελος Χαριτόπουλος, Αρχαιολόγος-Αναστηλωτής, MA Βυζαντινής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, MA Conservation Studies Πανεπιστημίου York, MSc Προστασίας, Συντήρησης και Αποκατάστασης Μνημείων Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

«Εξηλεκτρισμός για τους πολίτες με προστασία του περιβάλλοντος», Δρ. Κωνσταντίνος Κονταξάκης, Επικ. Καθηγητής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνική Σχολή, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Εργαστήριο Σύνθεσης Ενεργειακών Συστημάτων

Μετά το τέλος της εκδήλωσης θα προσφερθούν αλμυρά εδέσματα και κρασί.

Το Πωλητήριο του Μουσείου θα είναι ανοιχτό όλες τις ώρες της εκδήλωσης και μαζί με τις αγορές σας θα σας προσφέρει ένα χριστουγεννιάτικο γλυκό!

Συνδιοργάνωση: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Σε συνεργασία:

*Ευχαριστούμε από καρδιάς όλους τους φορείς και τους συνεργάτες που πλαισίωσαν με
θέρμη και αγαστή συνεργασία το όραμά μας*